

KÁVÉESOK LAPJA

X. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

17. szám.

Kiadó és laptulajdonos: A Budapesti Kávésok Ipartestülete.	Felelős szerkesztő: DR. HAVAS NÁNDOR	Szerkeszti: A Budapesti Kávésok Ipartestületének sajtóbizottsága.
A lapot a Budapesti Kávésok Ipartestületének tagjai tagdíjuk fejében ingyen kapják. Előfizetési díj: Egy félévre 8.— pengő, egész évre 16.— pengő.	Megjelenik: minden hó 1-én és 15-én.	Szerkesztőség: Budapest, VIII., József körút 38. I. em. 5. Telefon: 32-1-05. — Kiadóhivatal: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 31. — Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel naponta 8—14 óráig.

Utazás a villanytarifák körül

Egy halljuk hogy a székesfőváros szanalási főpolgármestere a közeli napokban megkezdte ezirányú munkáját és felülvizsgálja a székesfőváros egész háztartását. Természetesen revízió alá kerül a székesfővárosi üzemek árpolitikája is és ezek sorában elsősorban az elektromos művek árai is. Ez az alkalom készlet bennünket arra, hogy e kérdés tárgyalása alkalmából szövegű iparunknak az elektromos üzemek tarifái ellen évek óta hangzott panaszait.

Nem vigasztalás reánk az sem, amikor az elektromos művek tarifapolitikájának védelmében arra törekedik hivatkozás, hogy vidéken nagyobbak, illetve drágábbak a tarifák. Ez lehetséges, sőt köztudomású, de ez nem lehet indoklás akkor, amikor mi a fővárosi helyzet súlyát panaszoljuk. Ez csak azt jelenti, hogy a vidéki helyzet még rosszabb, mint a fővárosi.

Tény az, hogy a székesfővárosi elektromos tarifák súlyát legerősebben azok az iparágak érzik meg, amelyekben az elektromos áram nem csupán egyszerű világító, vagy erőt szolgáltató eszköz, hanem az ipari tevékenységnek nélkülözhetetlen tényezője, mondhatjuk szerszáma. Szükségünk van a világításra, de a mi világításunk többet jelent, mint egy magánlakás, vagy iroda világossága. Nekünk „fényt kell üzünk”, a kávéháznak ragyognia kell, messze világítani; hogy magához vonzza a vendéget és figyelmeztesse arra, hogy ez a ragyogó, s csillogó helyiség rendelkezésre áll.

Természetes tehát, hogy egy bizonyos határon innen az árammal való takarékoság szempontjai nem jöhetnek tekintetbe. Az üres lakásban, irodában, bezárt irodában, műhelyben el lehet oltani a villanyt, de a kávéház nem sötétülhet el azért, mert pillanatnyilag nincs, vagy csak kevés a vendég.

Ezért érezzük igazságtalannak az elektromos művek legújabb bevezetett gyakorlatát, amikor a tarifák besorozását a berendezés kapacitásával hozták szoros összefüggésbe. Mi magunk is tudjuk, hogy az árammal takarékoskodni kell, felesleges, hogy erre bennünket az elektromos művek kényszerítsen, melynek érdeke inkább a fogyasztás emelése lenne. Ha azonban áramfogyasztási lehetőségünk korlátozva van, nem tudunk több áramot fogyasztani még akkor sem, ha annak szüksége felmerülne.

Megindult az oleszbódási folyamat világszerte. Anyag, munka leszalott, még az üzletberek frontja is megingott, de az elektromos tarifák évek hosszú során át megingathatatlan kőfalként állott. Hogy a kávéházak árai és ezzel kapcsolatban bevételei is leszalottak, felesleges e helyen részleteznünk. Így odajutottunk, hogy míg évek előtt a világítás költségei rezsikiadásaink 5—8%-át tették, ma e számok dupláját jelentik.

Igaz, hogy pár hónappal ezelőtti sikerült évek küzdelmei során a vasárnapi fogyasztás tekintetbevétele címén egy körülbelül 3%-os engedményt elérni, de ez az engedmény terheink sürű sorában alig jelent többet a tenger egy cseppjénél.

Nem csoda tehát, ha sokan közülünk visszavánják azokat az időket, amikor az elektromos áramszolgáltatás két magánvállalat kezében volt, amelyek egymással versenyezve igye-

keztek a fogyasztókat megszerezni és nekik e harcban különböző előnyöket nyújtani.

A községi kezelés, illetve tulajdonbavétel azt jelenti, hogy fogyasztókból egyszerű adózók lettünk, akik nemcsak a magunk fogyasztását fizetjük meg, de olyan adóteteleket, amelyeket adóban a polgárok egyetemességének kell megfizetni.

A székesfőváros tulajdonában levő elektromos művek az idők folyamán a főváros világítását szolgáltató vállalatá vált, melynek tekintet nélkül a gazdasági helyzet változásaira, előre megszabott összegeket kell a főváros költségvetési hiányának pótlására megfizetni.

A múlt év folyamán az árelemző bizottság előtt folytatott tárgyalás alkalmával az elektromos művek költségvetésének elemzéséből igen érdekes adatok derültek ki.

Igy megállapítást nyert, hogy az elektromos művek kiadási tételei és így költségei között szerepel az az összeg is, amibe a fővárosnak elektromos árammal el nem látott részén a kóla-olajvilágítás kerül.

De megállapítást nyert az is, hogy az elektromos áramot fogyasztóknak csak egy része viseli az elektromos művek összes kiadásait. A fogyasztók ugyanis három csoportba oszthatók: Az első az u. n. háztartási fogyasztók csoportja, akiknek a székesfőváros szociális okokra való hivatkozással tekintélyes mérséklést engedélyezett; a második a nagy gyárak és ipartelepek kategóriája, amelyek csak akkor vesznek áramot a fővárostól, ha azt olcsóbban kapják, mint amennyiért azt maguk elő tudják állítani. Az elektromos művek tehát, mely a fogyasztást emelni akarja, ezeket a vállalatokat tehát jóformán az önköltségekért, vagy azon alul is látja el. A harmadik csoport pedig a főváros kereskedő, iparos rétege, melyre a szociális kedvezmények nem vonatkoznak és amelyeknek nincs módjában saját teleppel áramukat előállítani. Tehát teljes mértékben ki van szolgáltatva az elektromos művek egyoldalú ármegszabásának.

Mert igaz ugyan, hogy az elektromos művek minden egyes fogyasztóval szerződést köt. Ez a szó tudásunk és jogérzetünk szerint két félnek egyező akaratnyilvánítását jelenti De hol lehet szó két fél egyező akaratnyilvánításáról, ahol az egyik félnek semmiféle választási lehetősége nincs. Mástól, máshol áramot nem kapunk, vagy igénybeveszük az elektromos műveket, vagy nem.

Rége óta a magánüzemek korában mód és alkalom volt a tárgyalásra, a meg egyezésre, az alkura, megvált az alapja a szerződéskötésnek, a meg egyezésnek. Ma megküldik a nyomtatott blankettát az egységesen megállapított tarifa határozmányainak megfeleltetve, ha aláírják — jó, ha nem, akkor sincs baj, amíg a számlát pontosan fizetjük, kapunk áramot a megszabott árakon.

A mostani szerződéssel nem azok egyszerű elvárásokat, nyilvántartási adatok, mert azokról tárgyalni, azok felett medítálni — ha lehet is — de céltalan. Így történa meg az, hogy a fennálló „szerződés” ellenére, ha az elektromos művek szükségesnek látja, biztosítékot kér, bevezeti az árammérők díjait és egyéb egyoldalú intézkedéseket tesz meg.

Valósággal humoros tehát szerződésről beszélni ott, ahol szerződni nem lehet. Nem vagyunk egyenjogú felek, nekünk a szerződések szövegébe beleszólnunk nem lehet. Mi legfeljebb kérhetünk, de ezt sem az elektromos művek vezetőségétől, de a főváros vezetőitől, akik a dolgokat természetesen nem a termelő és fogyasztó, hanem a főváros pénzügyi helyzete szempontjából nézik. Így aztán tehetetlenül küzdünk és viseljük az elektromos üzem költségeinek, meg a beszállított felesleg nagyobb részét.

Igéretek-ígéretek után hangzanak el, sajnos kevés teljesül belőlük. Mi csak, megértést, — több megértést kérünk! Mikor érjük el, ki tudja? Talán csak akkor, amikor a kávéipart a magyar ipar egyes ágainak sorából kitörölték?

Mészáros Győző.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készíti
KRONEMER DÁVID márványipari üzeme,
Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körút sark.) Telefon: 37-8-69

Egy füst alatt

— Tabáni história 1634-ből —

1634-et írtak a budai gyaurok, midőn hatalmas fermán, vagyis császári parancsot jött a fényes Isztambulból. A fermán kegyesen megengedte a Budun városában és annak összes kóstátaiban lakozó összes muzlimhitűeknek, úgymint türköknek, tatároknak, arabusoknak, szercezenyeknek, de sőt az igazhíttü bosznáknak és bulároknak, nem különben a gyauroknak: pápistáknak, kálomistáknak, luteránosoknak, óhíttü rácoknak, mőzeshíttűeknek, hogy tütünt igyanak. Tütünt, arabusul tohtun, hēbréusul tohtun, rácok nyelvén tochtan és duhán: annyi mint panyorok és portugálusok nyelvén tobbago, elmagyarosodott nevén dohány, vagyis tobák. Eleddig tilalmas volt e mulatság, a csibukszárat bizony keresztülverték az orracimpáján annak, aki ily ördögi füstölésen kapott. Szamárkancan hátára ültették a deliquenst, or-

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. sz.
Telefonok: 14-0-44 és 18-4-64.

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1½ literes zárt palackokban

a
Kőbányai Polgári Serfőzde
gyártmánya

Budapesti Központi Általános Tejcarnok Részv.-Társ
VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: 46-2-63, 46-2-64,
46-2-65, 32-3-07,
33-8-91, 34-6-68, 35-0-16.
Sürgőnycim: „Köztejt Budapest”

A főváros kávéháza, szállodái és kávéméréseinek szállítója
Tojás osztály

Mocznik-mustár legyen minden asztalon!

cájával a kanca fara felé, kezébe adták a gyalázat jelű a számar farkát. Meghurcolván pedig a felváros és alváros utcáin s a pazárokból cigánybákó törte kerékre a szegényt, majd tagjai a város kapui előtt rudon fekvő kerékre aggattatták.

Nagy volt az öröm Budun városában és egyszerre felment az ára a jóféle boszniai tütünek, a borostyánkősztergásoknak, a kehribárd-síknak is jól ment soruk. Dolgozott a sok tájékmetsző is, vígan füstölt egész Budun, mire egyszerre csak lecsapott a menykő a pipás társaságba. A buduni Fomufti úr főfisztelendősége kihirdette, hogy szabad ugyan a muzlimoknak a csibukozás, ám csütörtök estétől péntek estig senki emberfia ne merje azt tenni, illetőleg tüzet ne merjen gyújtani, hogy csibukját meggyújtsa. Másnap a budani Rabbí adott ki hasonló parancsot, mondván, hogy péntek estétől szombat estig, csillag feljöttéig becsületessé zsidó fiú ne merészkedjen csibukra gyújtani.

Igen elkeseredtek ezen muzlimok és zsidók egyaránt, mert mindkét felekezet igen jeles pipás nemzet volt. Lám a magyarok — bár nagypipájú, kevés dohányú nemzet — vígan pipálnak e két napon, de önéik — muzlimoknak és mózeshitűeknek — tilos a tűzgyújtás, tehát a csibuk is az. Legjobban a muzlimhitű és zsidó kávéosok voltak elkeseredve, mert pénteken, illetőleg szombaton nem akadt vendégjük. Még az lehetséges, hogy valaki kávé nélkül csibukozzon, de ki hallott olyan emberről, aki kiváltott úgy ivott volna, hogy tütünfüstöt ne ivott volna kávéjához.

Ekkor történt, hogy egy jóképű magyar kávé. Damásdy Kávéfőző Sebők gazda fejében kitűnő üzleti ötlet fakadt. Nem hiába volt ő követségi hajdu a Pényes Portánál Isztambulban, sok tanulmányos dolgot látott ő ott, így a görögök vizipipáját is megtapasztalta ott. Ennek a vizipipának az a jelessége, hogy hosszú vékony parásztartójába bukkfaparázsa rakják rá a rózsavízbe áztatott dohányt, melynek füstjét rózsavízben át hosszú bőrtömlőkön szívják a füstkedvelők. Már most a parásztartóba, a Tumbéki-ba pénteken is, szombaton is idegen kéz rakja a parászt, tehát azt sem igazítható muzlemnek, sem mózeshitű zsidónak nem kell meggyújtania. Nosza tizenkét Nargilét — ez a vizipipa neve — állított be Sebők gazda az ő csinos kis tabáni kávékorcsmájába. Minden nargilén hat tömlő volt, ezek végén almanagyságú borostyánkőszopóka, ebbe lúdtóra volt bedugva. Ez hetvenkét vendég számára elegendő füstölő alkalmatosság. Tele is lett a magyar kávéház csütörtök estétől péntek estig mozemekkel, péntek estétől szombat estig zsidókkal. Hat-hat férfiú együtt rendelt egy vizipipát. Sebők gazda zseresen kávésinasa megtömté a tömbéket — törökök így nevezik ezt — a muzlim és zsidó vendégaraságok külön-külön csoportokba guggolva a szőnyegen egy füstfelleg alatt üldögéltek, békességben és felekezeti kocódás nélkül. Közöttük ott csibukoztak a katolikus bosznai, a kálomista, pápista és luterános magyarok. „Egy füst alatt!” — mondá Sebők gazda, aki bölcs volt s a kávé, a talján Tavolajáték — ostáblának is mondatik, a török tavlának mondja — és az „Es Sek”, vagyis a sakkjáték, a serbet s a tütü nagy demokráciájában megoldotta a nemzetek szövetsége kérdését. Igaz, hogy a füstöt vágni lehetett a kis tabáni kávékorcsmában, de hát ez a jó! Az a bizonyos jó kávékorcsmai ajér, vagyis lebegő, ami beleszi magát a falba, a szőnyegbe, ami nélkül nem is kávéház a kávéház.

Igen ám, de a versengő muzlim és zsidó kávéosok igen felberzenkedtek a dolgon és heves szóval szóváltatták ezt az érdemes kávéscéhben, melynek mindenféle felekezeti és nemzetű mexlerei voltak. A céh Sejkje, vagyis Kopasz Apója, Kel Babája, Hasszán Ali el Kávévési Apó, a bölcs Főcéhmaster megismogatta szakállát és így szólt a céhbéli muzlimukhoz: „Nagy bilbez emberek kentek! (Bilbez törökül annyit mint bibasz, vagyis oktondi.) Bilbez emberek kentek, hogy a Próféta — áldás nevére! — (erre a muzlim kávéosok meghajoltak) a

muzlimoknak eltöltötte a csütörtök esti tűzgyújtást!” Ezután a mózeshitű kávéosokhoz fordult: „Nagy bilbez emberek kentek is! Hiszen tudják kentek, hogy a kentek Próféta: Messzavajk, kit kentek Mojsenek, magyarok Mózesnek neveznek, (dicsőség nevére, mert ő is, de Selaomao és Eliahú, a kentek próféta) nekünk is jeles próféta — erre muzlimok és zsidók mind meghajtották magukat) — megtöltötte kenteknek, hogy a kentek Jontefje kezdetétől, Szabbaosz estvélig, csillagjöttéig tüzet gyújtanak. Így vagyon?” — Így Uram! — mondták a muzlim és zsidó kávéosok. — „Hát ha így vagyon, akkor mit morfondóznak kentek! Elmehetnek kentek!”

El is mentek, de panasza mentek, a muzlemek a Muftihoz, a zsidók a Rabbíhoz. Erre a Mufti és Rabbí összeültek. Meghívták a tanácskozásba a pápisták plébánosát, a kálomista tiszteletes urat, meg a luterános prédikátor urat is. Így zsinatot tartottak igen különösen, de mégis zsinat volt az. A Mufti úr jóféle kávélevelet fözetett és csibukkal kínálta a derék papi embereket. Kávé és csibuk mellett tanácskoztak. Megállapították, hogy semmi kivételt való nincsen abban, ha ünnepeken emberséges, Istennek tetsző módon, egy füst alatt ül össze pápista, luterános, kálomista, muzlim és zsidó. Egy Isten hívője mind és Isten képre teremtett ember mind. Ami a tűzgyújtást illeti, nem gyújt tüzet se muzlim, se zsidó. Ami a kávéfőzést illeti, tudva vagyon, hogy a körösztenyek semminemű zsiros holmit nem kevernek bele a kávéfőző fazokba. Nem jut abba disznó zsírja, birka faggya, liba hája. Ihatja azt muzlim és zsidó egyaránt, mint itten is tették e papi emberek, mert bizony mindnyájan kávéveles és csibuk mellett, egy füst alatt tanácskoztak.

Igy helyreállott Buduban a felekezeti békesség — 1634-ben. Szállóige lett az „Egy füst alatt!” szólas. Lehet, hogy nem is így volt, de így olvastam ezt fekete kávéveles mellett a buduni Philadelphia kávéházban ama füstfellegekben, amelyeket fejelmű fáintossággal futam Fáintos borszivalemből.

Budai Hárombék Effendi.

Jogosulatlan iparüzés miatt indított kihágási ügyekben a szakképviselői jogkör gyakorlása

A rendőri büntető eljárásban szakképviselő azok a testületek, bizottságok és közegek, akiket külön törvények vagy miniszteri rendeletek közzétségű, közgazdasági, közforgalmi, vagy egyéb különleges közérdekek képviseletére feljogosítanak. Ezeknek jegyzékét időről-időre a belügyminiszter rendeletben közli a bíróságokkal.

A szakképviselő az általa képviselt érdekkört érintő bármely kihágás miatt, mely hivatalból üldözendő, fellephet a vád képviseletében és ugyanazokat a jogokat gyakorolhatja, mint a

„ERŐS”

ajtócsukó eladási és karbantartási vállalat
Budapest, VII. Elemér uca 36
Telefon: 33-9-65.
Javitások, felszerelések és alkatrészek.
Budapesti kávéházak szállítója

Szardellagyűrű 1/8-os (10 halas doboz) dobozonként P — 86

Szardellagyűrű 1/5-ös dobozonként P 1.32

Legprimább minőség, közepes, másodrendű gyártmányokat nem importálunk.
BUDAPESTI KÁVÉSOK ÁRUFORGALMI RT-nál
Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon: 39-2-77.

MENCZER GUSZTÁV tisztító ruháit egy évi jótállással fényteleníti. Budapest, II., Török uca 10. sz. Telefon: 50-4-95. — Irgalmasokkal szemben. Vidékre is szállít. Gállér, frakkingek, ruhák tisztításában vezet!

tisztí ügyész. Ha azonban a tisztí ügyész a vád képviseletében fellép, a szakképviselőt a vád képviseletében csak kiegészítő hatáskör illeti. Ennek érvényesítése végett joga van az iratokat megtekinteni, a tárgyaláson résztvenni, a vád tárgyában kiegészítő vagy póttindítványokat tenni, a határozatok ellen a megengedett jogorvoslatokkal élni. A tapasztalatok szerint a szakképviselők különleges szakismereteikkel igen értékes közreműködést fejtenek ki a rendőri büntető bírásokban.

A jogosulatlan iparüzés miatt indított kihágási ügyekben a szakképviselői jogkört az ipar-testületek gyakorolják. Egy konkrét ügyben Tolna vármegye alispánja felterjesztést intézett a belügyminisztériumhoz, hogy mi legyen az eljárás akkor, ha az illető helyen az ipar-testület megalakítása nincsen. E felterjesztésre a belügyminisztérium 3316/1931. kih. sz. alatt a következő értesítést adta a felterjesztő hatóságoknak:

„Azokon a helyeken, ahol az ipar-testület megalakítása nincsen, az ipari és kereskedelemügyi közigazgatási ügyekből kifolyólag felmerülő kihágási ügyekben az ipar-testület hiányában az illetékes Kereskedelmi- és Iparkamarát lehet mint szakképviselőt meghallgatni. Tekintettel azonban arra, hogy a Kereskedelmi- és Iparkamarának, mint szakképviselőnek meghívása sok esetben az eljárási költségeket aránytalanul fokozná és mert a kamarák szervezete nincs úgy berendezve, hogy a sürűbben előforduló kihágási ügyek tárgyalásán, mint szakképviselő képviseltesse magát, az illetékes Kereskedelmi- és Iparkamarát a kihágási ügyre vonatkozó iratok megküldése mellett, mint szakképviselőt, írásbeli nyilatkozattételre, véleményadásra, illetőleg a vádindítvány előterjesztésére lehet felkérni.

A hozott ítéleteket — a Rbsz. (Rendőri büntető szabályzat) 160. §. 2. bek. rendelkezésének megfelelően — ipar-testület hiányában szintén az illetékes Kereskedelmi- és Iparkamarával, mint szakképviselővel lehet közölni.”

Nem illetékköteles a budapesti üzletáthelyezések kérvénye

A Közigazgatási Bíróság elvi jelentőségű határozata

A közigazgatási bíróság jogegységi határozat formájában foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a Budapesten levő üzletnek egyik kerületből a másik kerületbe való áthelyezése iránti kérelem milyen illeték alá esik. A jogegységi határozat e kérdésben a következő:

— Budapest székesfővárosban meglévő üzletnek egyik kerületből a másikba való áthelyezése iránti kérelem nem esik az illetéki díj-jegyzék 13. tétel IV. 1. pontjában, illetőleg az annak helyébe lépő rendelkezésekben szabályo-

KITUNÓ és MEGBIZHATÓ

ZENEKAROKAT

felelősséggel csak az Országos Magyar Zenész Szövetség Közvetítő Irodája útján (VII., Erzsébetkrt. 9-11. Newyork palota, telefon: 44-0-16) kaphat!
Hivatalos közvetítő: Augenföld Jenő.

Legjobb **„STUDIUM”** védjegyjű **DÁKÓ ÉS IRÓKRÉTA**

Gyártja: BUDAPESTI KRÉTAGYÁR RT.
IX., Közraktár-utca 12.

Kapható: Budapesti Kávéosok Áruforgalmi Rt.-nál.

Málnaszörpöt

a nyári szezon alatt kizárólag garantált tiszta, utóprésmentes, 65%-os áruból vásároljon, első-rangú minőségben 5-10 kg-os tételekben kímérve, kg-ként P 1.65

Nagyobb vételnél külön árengedmény. Figyelemztetjük üzletfeleinket, hogy nagyon sok meggyelével kevert és burgonyasziruppal manipulált málnaszörp kerül a napi áron alul forgalomba.

Garantált, elsőrangú, szavatolt minőségben kapható a

BUDAPESTI KÁVÉSOK ÁRUFORGALMI RT-nál
Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon: 39-2-77.

ALAPITTATOTT 1885. ÉVBEN

HENNEFELD jégszekrénygyár

Jégszekrények, sörkimérőkészülékek, elektromos hűtőkészülékek, elektromos fagylaltkészítógépek és konzervátorok.

Budapest, Ó-utca 6. szám. Telefon: 11-4-29.

Király Gőzmosóda

mindenkinél modernebb berendezése legkíméletesebb és legolcsóbb mosást garantálja.
IV., Magyar-utca 3. Telefon: 85-1-29, — VI., Hajdu-utca 12-14. Telefon: 93-1-15.

zól illeték alá. Az illetéki díjjegyzék fentebb jelölt pontjában fel vannak sorolva az ipartörvény értelmében az iparhatósági igazolvány kiadása céljából teljesítendő bejelentések is, amelyek szintén valamely szabad ipar önálló művelésének a hatóságnál vonatkozó bejelentéséről, nemkülönben az iparüzlet gyakorlásához megkívánható engedélyek megadására vonatkozó pályamodványokra nézve ezalatt a tétel alatt megállapított illetékek alá esnek. Az ipartörvény 56. §-ában teljesítendő bejelentésre pedig az az esetre kötelezte az iparost, ha lakását és üzletét más iparhatósági kerületbe teszi át. *Budapest székesfőváros tekintetében a törvény 56. §-ának rendelkezik, hogy az üzletáthelyezés szempontjából is a főváros egész területét egy körzethez, illetve egy iparhatósági területnek kell tekinteni.* Így tehát az illetéki díjjegyzék 13. tétel IV. 1. pontja csak azokat az üzletáthelyezési kérelmeket vonja az ebben a tételben megállapított illeték alá, amelyek az üzletnek egyik iparhatósági kerületből más iparhatósági kerületbe való áthelyezésére vonatkoznak. *Eszerint tehát a Budapesten levő üzletnek Budapest területére való áthelyezése iránti kérelem illeték alá nem vonható.*

A közigazgatási bíróságnak ezzel a határozatával az iparüzlet nézve kedvezően dönt el egy régen vitatott kérdés is, miután a főváros területén az üzletek áthelyezése igen gyakori, az elvi jelentőségű határozat igen nagy jelentőséggel bír.

A kézműipari szervezetek átalakulása Németország és Ausztriában

Az elmúlt hetekben óriási változások történtek a német és osztrák ipari érdekképviseleti szervezetek életében. Ugy a német mint az osztrák érdekképviseleti rend kormányintézkedések következtében átforgalmódott és a jövőben teljesen hozzásimul a nemzeti eszmék jegyében kialakuló rendi szervezethez.

A német „Reichsgesetzblatt” a német kézművesség „egyelőre történő felépítése” tárgyában legutóbb közölte azt a rendeletet, mellyel a rendi felépítés alapjai kerültek lefektetésre. A kézműipari szervezeteknek ezen a „Magna Charta”-ja a kénszertársulásokat, (céheket) teljesen a kézműveskamrák hatáskörébe utalja, a testületek megalkotása a kamara rendeltetésére történik és elnöküket is a kamara küldi ki. Ezáltal függetlenítik az elnököt a testület tagjaitól, „Obermeister” a neve és tekintélyét így vélik emelni kifélé is. Az elnöknek az új rendelkezések lényeges büntető jogkört biztosítanak a testületi tagokkal szemben olyan esetekben, midőn a tagok a törvény keretén belül adott rendelkezései ellen vétnek. A rendbüntetések: intés, dorgálás és 100 márkáig terjedhető pénzbüntetés. Az ipartestületek (céhek) feladatai közt első helyen áll a közös szakmai szellem ápolásának és a rendi becsület megóvásának kötelezettsége. Az e nembeli kötelezettségek, különösen pedig tisztességtelen verseny ellen hozott törvényes rendelkezések megsértése a tagok részéről 1000 márkáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható, sőt súlyosabb esetekben az iparüzési jog és a mesteri cím megvonása is ítélettel kimondható. Az ítékezés a kézműveskamráknál működő becsületbíróságok (Ehrengericht) feladata. A német iparos szaklapok a legmélyebb háttalval emlékeznek meg az új törvényes rendelkezésről, melyet a legnagyobb ajándéknak minősítenek a kisiparosság számára.

Az osztrák „Gewerbeland” is most alakult át. Az osztrák kézműipari szabadérdekképviseleti szervezedeke eme kizárólagos csucesszervezete most nyerte el teljes elismerését azzal, hogy az alsóausztriai és különösen a bécsi iparoszövetségek is ebbe a központi szervbe léptek. A bécsi Gewerbeland 26 éve képviselte az osztrák kisiparosság érdekeit és június 25-én *Altmayer* aelnök vezetésével tartott elnöki ülésen vette tudomásul azt az átalakulást, mely *Dollfuss dr.* volt osztrák szövetségi kancellár elgondolása szerint ezentúl az érdekképviseleti működésnek keretét adni hivatva van.

HIVATALOS RÉSZ

Tanonciskolai beiratás:

Értesítjük a t. Kartárs unakat, hogy tanonciskoláinkba az 1934—35. iskolaévi beiratkozásokat 1934. szeptember 5., 6. és 7.-én az iskola termében naponta 10—1 óra között tartjuk meg. Az első ízben iratkozó tanoncok születési anyakönyvi kivonatukat, az utolsó évi iskolai bizonyítványukat és tanoncszerződésüket hozzák magukkal. Volt tanítványaink pedig csak az „Évvégi Értesítő” könyvükkel iratkozhatnak be. Azok a tanulók, akik még nincsenek szerződötve, főnöküktől nyilatkozatot hozzanak, hogy munkaidőjükön, mint próbaidős tanoncok vannak alkalmazva.

A beiratásoknál semmiféle díjat nem szedünk.

Budapest, 1934. augusztus 15.

Mészáros Győző s. k.

a Budapesti Kávésok Ipartestülete és a felügyelő bizottság elnöke

Marton József s. k.

a kávésszakir. tanonciskola igazg.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszternek 1934. évi 44.881. számú rendelete

az 1922:XII. tc. végrehajtása tárgyában 78.000/1923. K. M. szám alatt kiadott rendeletnek az ipari szakvizsgálatokra vonatkozó egyes rendelkezési módosításáról.

Abból a célból, hogy csak olyan egyén tehesen ipari szakvizsgálatot, aki a szakvizsgálatra bocsátás feltételül előírt szakbavágó gyakorlatot elfogadhatóan igazolja, továbbá avégből, hogy a képzéshez kötött ipar önálló gyakorlásához szükséges szakképzettség igazolásánál a sikertelen szakvizsgálat figyelembevehető ne legyen, — az 1922:XII. tc. 137. §-a alapján a következőket rendelem:

1. §.

A 78.000/1923. K. M. számú rendelet 60. §-ának első bekezdése után új bekezdésekként a következő rendelkezéseket iktatom:

„Ha a folyamodó a szakvizsgálatra bocsátás feltételül előírt szakbavágó gyakorlatot nem segédlevéllel, vagy munkakönyvvel, hanem egyéb módon (helyhatósági bizonyítvánnyal, v. magánbizonyítvánnyal stb.) igazolja, az iparhatóság minden egyes ipartestülettel, amelynek területén a folyamodó az utóbb említett módon igazolt szakbavágó munkát végzett, a vonatkozó adatokat azzal a felhívással köteles közölni, hogy ha az adatok a valóságnak meg nem felelnek, arról az iparhatóságot a felhívás vételétől számított 15 nap alatt a tényállás pontos megjelölésével írásban értesítse. Az iparhatóság a szakvizsgálatra bocsátás tárgyában a

GASSNER TERÉZ-KÖRUT 19. SZ.

Telefon: 22-7-73, 10-9-49.

Ajánl: szőnyeget, butorszöveteket, függönyöket, kárpitoskellékeket. Kérjen árajánlatot.

Kantós festvérek rt.

festő, mázoló és tapétázó iparüzem

Budapest, VI., Horn Ede-u. 5. Tel.: 19-4-51 18-5-25

Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázoló és falkárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

A jelszó:

KATHREINER és FRANCK-PÓTKÁVÉ

Ez csinál forgalmat!
Ez hoz szép hasznot!

15 napos határidő eltelté előtt csak abban az esetben határozhat, ha az ipartestületek válasza már beérkezett.

Ha a folyamodó olyan területen végzett nem segédlevéllel vagy munkakönyvvel, hanem egyéb módon igazolt szakbavágó munkát, amely ipartestület működési területéhez nem tartozik, az iparhatóság az illetékes kereskedelmi és iparkamarát tartozik meghallgatni. A kereskedelmi és iparkamara a lehetőséghez képest sűrűn köteles véleményét adni.

2. §.

A 78.000/1923. K. M. számú rendelet 69. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Ha a vizgálobizottság a szakvizsgálat során egyhangúlag vagy szótöbbséggel azt állapítja meg, hogy a vizgálatra jelentkező nem rendelkezik oly fokú szakképzettséggel, mely iparának önálló gyakorlására képesítene, a jelentkezőt a vizsgálat ismétlésére utasítja és a kiállítandó bizonyítványban azt az időt is megadja köteles, amelyen át a vizsgálat után még további szakbavágó munkát kell végeznie, hogy újabb szakvizsgálatra legyen bocsátható.

A vizgálobizottságnak a szakbavágó gyakorlat tartama megállapításánál figyelemmel kell lennie a vizsgázó korára, a szakvizsgálaton tanúsított ügyességre, rátermettségére és szakmabeli készségére. Amennyire elhibázott volna ki nem elégítő, fogyatékos szakismeretekkel beérni, annyira céltevesztett lenne e részben túlzott követelményeket támasztani s ezzel a vizgázót az ipari pályától elriasztani.

Az első bekezdés esetében a vizgálobizottság a vizgázónak a következő szövegű bizonyítványt állítja ki:

BIZONYÍTVÁNY.

..... született községben (városban) év hó napján az alulírott vizgálobizottság előtt a mai napon a iparban szerzett szakképzettségéről szakvizsgálatra jelentkezett. A bizottság a megtartott szakvizsgálat sikertelensége folytán nevezett a szakvizsgálat ismétlésére utasítja azzal, hogy újabb szakvizsgálatra csak abban az esetben jelentkezhetik, ha megfelelően igazolja, hogy a jelen bizonyítvány kelté után legalább hónapon át szakbavágó munkát végzett.

Kelt

Aláírások.

Ha a vizgálobizottság által megállapított gyakorlati idő meghaladja a hat hónapot és a vizgázó azt túlhosszúnak találja, a kereskedelmi és iparkamarától annak leszállítását kérheti. A kereskedelmi és iparkamara a kérelem elbírálása előtt lehetőleg meghallgatja a vizgálobizottság elnökét.

A szakvizsgálatot több ízben is lehet ismétetni. A jelentkező minden esetben köteles megfelelően igazolni, hogy az utóljára tett szakvizsgálat sikertelensége folytán megállapított időn át szakbavágó munkát végzett.

3. §.

A 78.000/1923. K. M. számú rendelet 71. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„A szakvizsgálatot sikerrel tett egyén a 68. §-ban említett bizonyítvány alapján iparának önálló gyakorlására azonnal kaphat iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt, feltéve, hogy az önálló iparüzés egyéb feltételeinek, amelyeket a törvény megállapít, megfelel.”

4. §.

Ez a rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 1934. július hó 14.-én.

Dr. Fabinyi Tihámér s. k.

m. kir. kereskedelemügyi miniszter.

Politzer poloskát lrt. takarít jóállással. Sváb- és ruszní-irtás részletr. IV., Várház-körut 14. sz. — Telefon: 89-7-94.

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

NÖSNER pezsgő

Nösner, V., Hollán-u. 2. Rendelések Tel. 19-4-89.

H I R E K

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Szeptember 5-ig megfizetendő az augusztusi negyede eső házbér második része.

Szeptember 5., 6., 7. tanonciskolai beíratások naponta 10—1 között.

Szeptember 6-ig megfizetendő a nem általánosított és zenét nem tartó kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai fényüzési és forgalmi adójukat megfizetni.

Szeptember 15-ig fizetik fényüzési adójukat azok, akik nem tagjai az adóközösségnek!

Szeptember 20-ig befizetendő az általánosított és zenés kávéházak vigalmi adója.

Szeptember 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Megkövetendő a ruhatóri szerződések.

Személyi hír. Mészáros Győző ipartestületünk elnöke nyári üdüléséből augusztus 15-én érkezett haza és a testület ügyeinek vezetését átvette.

Tanonciskolai beíratások. Ismétellen felhívjuk tanonctartó kartársaink figyelmét arra, hogy a tanonciskolai beíratások I. évi szeptember 5., 6. és 7. napjain, naponta 10—1 óra között fognak a tanonciskolai helységben végbemenni. — Minthogy a tanonc iskolába járásáért a törvény a munkaadót teszi felelőssé, nyomtatékosan figyelmeztetjük kartársainkat, hogy a tanoncok beíratkozását és iskolabajárását szigorúan ellenőrizték.

Névváltoztatás. Dr. Hügel Jenő szföv. tanácsjegyző, ipartestületünk iparhatósági biztosa vezetéknevét *Hernády-ra* változtatta.

Küldöttség az áruházak életmezési üzemei tárgyában. Augusztus 21-én nagyobb küldöttség felszolgált a kereskedelemügyi minisztériumban Dr. Tichy Kálmán osztálytanácsosnál, ahol ismétellen kérték az áruházak életmezési üzemeinek rendszabályozását. A küldöttség a Fűszerkereskedők Országos Egyesülete, a Baromfikereskedők Országos Egyesülete, Baross Szövetség, Mészárosipartestület, Cukorkakereskedők Országos Egyesületének vezetőiből állott. — A Budapesti Kávésok Ipartestületét Mészáros Győző elnök és Dr. Havas főjegyző képviselték. A közel két órán át tartott megbeszélésen minden egyes szakma rámutatott a kérdéssel kapcsolatos sérelmeire, mire Dr. Tichy Kálmán osztálytanácsos kijelentette, hogy az elhangzottakról a kereskedelemügyi miniszter úrnak hadléktalanul jelentést tesz.

Az Egészségpolitikai Szemle ajánlása. Felhívjuk kartársaink figyelmét a dr. Born József szföv. tisztiorvos szerkesztésében megjelenő „Egészségpolitikai Szemle” c. folyóiratra, mely a napjainkban mind nagyobb fontossággal egészségügyi és szociálpolitikai kérdésekkel behatóan foglalkozik. Ugy véljük, hogy a kávéházakat látogató olvasó község is szívesen látja, ha a különféle lapok és folyóiratok között ez a hasznos célokot szolgáló folyóirat is rendelkezésére fog állani.

Figyelmeztetés! Lapunk augusztus 1-iki számában közzétett és az ipartestület minden tagjának megküldött felhívásra, melyben statisztikai adatok beküldését kértük, ismételt felhívásunk ellenére alig néhány válasz érkezett be.

Kolényi Kornél

konzervgyár, Budapest

Cég alapítva 1879. Telefon: 32-3-00.

JAMJEI ELSŐRANGUAK!

Kajszinbarack-iz minőségben felülmúlhatatlan!

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt.

Budapest, VIII., József krt. 38. Tel.: 39-2-77.

Üvegáru, porcellánáru, edények és minden vendéglői cikk a legolcsóbb nagybani áron.

Okvetlen kérjen árajánlatot!

Kérje legújabb vendéglős árjegyzékünket!

REISZ ARUHAZAK

Budapest, VII., Király u. 47. és IV., Kálvin-ter.

Újból felkérjük a testület t. tagjait, hogy a kért adatokat a saját érdekében mihamarább küldjék be a testületi irodába.

A világ legnagyobb kávéháza. Bécs városának egy régi leírásából, amely körülbelül a XIX. század közepén íródott, megtudjuk, hogy abban az időben Bécsben megközelítőleg 85 kávéház létezett és ezek közt volt, mint azt a kronikás oly büszkén hirdeti, a világ legnagyobb kávéháza. Mégis ennek a kávéháznak a tulajdonosa, akit Prosch Leandernek hívtak, cégtábláján maga csak egyszerű „polgári kávéfőző”-nek nevezte, annak ellenére, hogy helyiségét 150 gáztűz világította meg, ami 1850-ben példátlan fogyasztást jelentett. Ebben a „polgári kávéfőző”-ben a vendégeknek 14 billiárd asztal állott rendelkezésükre és ez már egymagában egyik foka nagyszerűségnek. De a különleges attrakciók mégis az összes termekben elhelyezett szökőkútak voltak, amelyek azt a célt szolgálták, hogy minden vendég maga tölthessen vizet poharába s ily módon a helyszínen győződjék meg annak tisztaságáról. De a levegőt is kellemesen és állandóan frissítette fel a szökőkút viz. Bizony a modern kávéház még nem vette át a biedermeier kornak ezt a luxusát. De van még más valami is, amit ma a maga egyedülállóságában többé soha nem láthatunk! És ez az volt, hogy 85 kávéház egy másikában, a Volksgarten-beli Costinál téli vasárnapok délutánjain Strauss János és zenekara hangversenyezett. De hölgyek is látogattak már ezközben a kávéházakat. Ez tehát nem az utolsó évtizedek vívmánya. A „Café Français”-ben a Szent István téren elegáns helyiségek voltak számukra fenntartva. Bécs legjobb sakkozói a „Neuner”-ben találkoztak, amely a Plankengasse egyik házának első emeletén terült el. Látjuk tehát, hogy 1684 óta, mióta Kolesitzky meghonosította az első ilyen üzemet Európában, mind a mai napig nagyon élénk volt.

A „Miénk” kávéház átalakítva és teljesen újból berendezve megy neki az őszi szezonnak. Az átalakítási és berendezési munkálatokat az alábbi cégek végezték:

Lampart Rt. az összes esillárokat;

Reitzer Rt., VII., Rózsa-u. 32. a tapétázó és festő munkát;

Lang asztalos, VII., Bem-u. 11. a székeket;

Török Béla, V., Kádár-u. 8. az összes tükröket;

„Erma” kézimunkaház, VIII., József-krt. 11. a függönyöket szállította.

A Hennefeld Rt., az ország legnagyobb jégsekrengyára (VI., Ucca 6.) ismét kitélt magáért. A Magyar Divatesarnok most üzembehelyezett soda-fountain-jával, mely ezidőszert az egyetlen ilyenemű készülék az országban. Egyesíti magában a jégsekrengyárt, hűtősekrengyárt, fagyalkonzervátort, virsli-főzőt és melegítő, továbbá szódavíz és jégelt üdítő italokat adagoló készülékeit, az egész közönség alapzatba beépítve és elektromos hűtés-fűtésre berendezve. A készülék abszolút higiénikus.

Kartyatisztítást legelőnyösebben végezethetnek kartársaink özv. Brunner Lipótné kartyatisztító vállalatánál (VII., Dohány ucca 80. I. em. Telefonhívó: 44-4-19.), melyet legelőnyösebben ajánlunk, mivel meggyőződöttünk arról, hogy legszebben és legolcsóbban végzi a kartyatisztítást.

Török Béla tükrögyár. (Budapest, V., Kádár ucca 8. Tel.: 12-9-80.) készítette az újonnan átalakított „Miénk” kávéház összes falitükréit, valamint a mellékelt tolette-tükröket. Ezek a tükrök különösen felűnnek, mert nemcsak exteriőrjük izléses, hanem fonosorozásuk és magának az üveglapnak vágása és csiszolása is oly tökéletes, hogy abszolút torzításmentesen tükröznek. Kartársainknak a Török tükrögyár mindenkor teljes megelégedését érdemelte ki a szállított munkával.

SPRINGUT HENRIK tojásnagyerkeskedő Budapest, VI., Vasvári Pál u. 11. Telefon: 21-7-54. Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglőszállítója

Dóry-pusztai csemegesajt
a legrégebben bevezetett márka.

A legkiválóbb sörkülönlegesség
Szent István
Porter sör
a Polgári Serfözde gyártmánya

„Hattyu” Gőzmosó. és feherneműkölesző vállalat (Bp., VII., Klauzál ucca 8.) a legmodernebbül újonnan berendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

Hattyu gőzmosó és fehernemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII., Klauzál-u. 8. Telefon: 38-5-58 és 35-8-59
Az ország legnagyobb gőzmosó üze, legmodernebbül berendezve! Legkíméletesebb mosási-rendszer.

Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 8.
Telefon: 84-5-59. — Üveg és porcellán.

Kávékeverékeinek összeállításánál használjon Wurmstichig Menado-kávét,

mert az keverékét aromássá és zamatosá teszi. Holland-indiai összeköttetésinktől beérkező elhajzásokból az elkövetkezendő hónapokban igen előnyös áron módunkban lesz valódi, férg rágott, érett Menado kávéminőségeket szállítani BUDAPESTI KÁVÉESOK ÁRUFORGALMI RT. Budapest, VIII., József krt. 38. Telefon: 39-2-77.

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára. Ovakodjunk az utánzásoktól!

Magyar Játékkártyagyár R.-T. PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71. Alapított 1824.

A „MALÁTA-PEZSGŐ-SÖR” T HOGYHA MINDIG ISSZA EGÉSZSÉGÉ S PÉNZE EGYRÉSÉT JUTALOMKÉNT KAPJA VISSZA. GYÁRTJA A FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R.T. KÖBÁNYÁN.

Az eredeti **SIDOL** fém-, ablak- és márványtisztításra a legalkalmasabb!
Götl Lipót „SIDOL” vegytermékek gyára R. T. Telefon: 96-6-86, és 96-8-27.